

JOAKIM STRAND: VAASALLA VAHVÄDENJÄLKI **HALLITUSOHJELMASSA**

REGERINGSPROGRAMMET BRA FÖR ÖSTERBOTTEN

SID.4-5

**HAMMAS-
PROTEESIT**

Erikoishammasteknikolla

- uudet kokoproteesit
- ottivistys ja korjaus jopa odotessa!
- hammaspoteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Solta ja varaa aikasi!

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kuoppatie 5

ALUEEN HAMMAS

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

MEET THE ESA BIC FINLAND VAASA OFFICE!

Top Row: Kendall Rutledge, Philipp Holtkamp, Petri Välisuo

Standing Row: Johanna Haveri, Akpojoto Siemuri, Elina Huculak, Jyri Nieminen, Heidi Kuusniemi

Middle Row on Couch: Jaakko Yliaho, Cem Özcan, Kannan Selvan

Bottom Row: Rathan Kumar & our #MyKvarkenSat Craft

ESA BIC Finland Vaasa Office Launch and Autumn TEB Event Kickoff

The European Space Agency (ESA) has expanded its network of business incubation centers (BIC) with the inauguration of the ESA BIC Finland's latest site in Vaasa, Finland. This was celebrated with a special event known as the Tender Evaluation Board (TEB), which brought together experts and space-related startups across Finland. The TEB serves as the defining point of the ESA BIC program, as it is responsible for evaluating and selecting space-relevant startups that are interested in joining their national ESA incubation centers. The event commenced in Vaasa and featured space startup teams from various regions in Finland. **Stefan Gustafsson**, the commercialization officer at ESA, officially opened the TEB at the University of Vaasa campus. Gustafsson discussed the key responsibilities and functions of ESA BICs, emphasizing their vital role in fostering innovation and entrepreneurship within the space industry and beyond.

The launch of the ESA BIC Vaasa marks an important milestone in promoting space-related ventures and innovation in the Ostrobothnia region. The rise of the new space era and new space economy serves as an enabler for cross-domain sustainability applications to promoting digitalization efforts in Industry 5.0. The digital revolution relies heavily on dependable, real-time connectivity, and this is where space technology such as satellites have the potential to serve as foundational, indispensable tools to facilitate digital solutions. Furthermore, space has taken on a central role in fostering socioeconomic growth. Beyond just telecommunications, satellites and geospatial technology enables more sustainable agriculture, monitors environmental shifts, and provides more accurate locational information for defense, maritime, and general logistics activities. Geospatial and space technology application potential spans a diverse range

of sectors, elevating productivity, safety, inclusivity, and sustainability in each. According to the Morgan Stanley's Space team, the global space industry is projected to surge over \$1 trillion by 2040, with the application potential from local municipalities to the national level being infinite, mirroring the boundless expanse of space itself. *The sky isn't the limit!*

"ORBIT"-ing Opportunities: ESA BIC Vaasa Launches a New Space Era for Innovation and Growth in Ostrobothnia

This *unlimiting* belief is shared from research to regional development hubs in Vaasa. The Regional Council of Ostrobothnia most recently collaborated with the University of Vaasa and the Vaasa University of Applied Sciences to support Vaasa's ESA BIC launch vis-à-vis the "Ostrobothnian Regional space Business and Innovation" ORBIT project. "The ESA BIC Vaasa site established via the ORBIT project is well aligned with the Strategy for Innovation and Growth in Ostrobothnia 2022–2025: Smart Specialisation in Ostrobothnia. The innovation system's successful transformation is founded on new cooperation models, strong research and development activities, and a competent workforce. In terms of cooperation, we see that businesses reform their activities as a result of global change-related phenomena and implement new methods of cooperation in the region. Competence in digital solutions is a central key to innovations and growth in all priority areas. This know-how enables the development of new operating models, the emergence of new business activities in the region, and new areas of knowledge that can be built on." stated **Niklas Ulfvens**, The Regional Council of Ostrobothnia.

Opening Words by Stefan Gustafsson, ESA Commercialization Officer, for ESA BIC Finland Vaasa Office Launch

Information for Ostrobothnian and Finnish Startups Interested

For space startups interested in incubation opportunities, the newly established Vaasa Space Avenue site offers a wealth of resources and ongoing projects. From 3D design and printing to a state-of-the-art vacuum chamber, the University of Vaasa supports an innovative and equipped environment for space-related ventures to thrive. If you are a startup eager to explore the possibilities offered by ESA BIC Finland and are located near Vaasa, we invite you to visit the Vaasa Space Avenue site (<https://sites.uwasa.fi/vaasaspaceavenue/>) to learn more about the ongoing projects, support expertise available and lab capacities.

FOR ADDITIONAL DETAILS OR INQUIRIES, FEEL FREE TO REACH OUT TO:

Heidi Kuusniemi, professor and director of the Digital Economy research platform, University of Vaasa, heidi.kuusniemi@uwasa.fi , tel. 029 449 8504

Philipp Holtkamp, innovation specialist, University of Vaasa philipp.holtkamp@uwasa.fi , tel. 029 449 8585

Elina Hculak, ESA BIC Finland Vaasa Site Project Manager, University of Vaasa, elina.hculak@uwasa.fi

REGERINGS- PROGRAMMET BRA FÖR ÖSTERBOTTON

Sommarens mångsidiga och viktiga diskussion kring motverkande av racism och för likabehandling sätter förhopningsvis positiva spår såväl beträffande den politiska diskussionen som samhällsklimatet över lag. Finland liksom Österbotten bör vara ett ställe där alla mäniskor behandlas lika och med respekt. Att vi är olika är en rikedom. Mångsidighet och gränsöverskridande aktiviteter skapar alltid kreativitet och mervärde. Detta kan konkret konstateras även i samband med att vi från Vasa stads och Umeå kommuns sida som bäst arbetar vidare på vår unika gemensamma strategi.

Efter att vårt lands regering nu fått riksdagens förtroende bör kraft och energi sättas på förverkligandet av det regeringsprogrammet som vi under sju intensiva veckor i våras förhandlat fram. Det torde finnas skäl att något påminna om själva substansen i programmet.

I mitt eget förhandlingsbord fastslog vi som främsta målsättning att Finland ska bli ett land som attraherar investeringar och nya jobb. Företagande bör värdesättas och onödig byråkrati minimeras. Tillsammans med det privata näringslivet skall vi satsa rejält på forskning och innovationer. Rätt fokus på dataekonomi och digitalisering stärker konkurrenskraften. Vi bör satsa på vägnätet och övrigt kritisk infrastruktur. Vi bör göra allt i vår makt för att jordbrukssektorn ska bli mer lönsamt och för att stärka den nationella skogspolitiken.

Det kommer att skapas en ny nationell verksamhetsmodell för att locka stora investeringsprojekt till Finland, inklusive smidiga myndighets- och tillståndsprocesser. Förmågan att snabbt genomföra investeringar i infrastruktur för projekt med hög prioritet ska säkerställas. Dessa skrivningar är ett direkt stöd för utvecklandet av infrastrukturen kopplat till GigaVasa. Vasaregionens energikluster nämns också helt specifikt i samband med regeringens mål att stärka Europas strategiska oberoende genom att främja framväxten av ett inhemskt mineral- och batterikluster. Att de för oss viktiga regionala ekosystemavtalet kring satsningar på forskning och utveckling får en fortsättning känns bra med tanke på att jag personligen tillsammans med avgående utrikeshandelsminister Ville Skinnari skrev in förfarandet i Antti Rinnes regeringsprogram 2019.

Strategisk samhällsutveckling är ett maratonlopp, och i framtida historieböcker kommer man garanterat att få läsa hur utredningen av en fast förbindelse över Kvarken nämndes hela 2 gånger i regeringsprogrammet 2023. Dagens besvärliga geopolitiska läge har gett förbindelsen en stor skjuts framåt. Denna regering kommer att ägna betydligt större uppmärksamhet än tidigare åt transportnätets driftsäkerhet, kapacitet, alternativa rutter och kristålighet. Tillsammans med Sverige och Norge söks investeringsmöjligheter inom ramen för EU och Nato.

Gällande satsningar på vägar nämns västra Finland – vilket

för oss betyder riksåttan – och även underhåll av det lägre vägnätet kommer att tilldelas resurser. Att vägarna hålls i skick är en grundförutsättning för mäniskors och företags möjligast smidiga vardag – i synnerhet utanför stadsregionerna. Landsbygden, jordbrukssektorn och skogen i Finland tryggar medborgarnas välfärd och hör till samhällets grundpelare. Nu behövs snabba åtgärder och långsiktigt arbete för att lösa den fördjupade krisen inom jordbrukssektorn.

Regeringsprogrammet lyfter också upp stärkandet av yrkesfiskarnas verksamhetsförutsättningar. Säljakten i havsområden ska effektiviseras. Motsättningarna mellan jakt och naturvård ska motverkas. Jägarnas viltvårdsarbete är en viktig del av naturvården och främjar den biologiska mångfalden. Det arbete som redan inletts för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätter i enlighet med riksdagens beslut. Onödiga jaktbegränsningar i fråga om livskraftiga arter, såsom storskarp och vitkindad gås, slopas och arterna överförs till att omfattas av jaktlagen.

Med tanke på att den svenska versionen av regeringsprogrammet är 260 sidor lång har jag ovan fokuserat endast på några lyft ur de helheter som varit kopplade till mitt eget förhandlingsbord. Arbetet fortsätter. Det är resultaten som räknas.

VAASALLA VAHVA KÄDENJÄLKI **HALLITUS- OHJELMASSA**

kahden eri kokonaisuuden alla. Vaasan seudun energiaklusterin osaaminen ja potentiaali mainitaan erikseen myös kirjauksessa edistää kotimaisen mineraali- ja akkuklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi.

Hallituksen tavoitteena on vahvistaa Suomen investointiympäristön houkuttelevuutta ja lisätä Suomeen suuntautuvia investointeja. Luodaan kansallinen toimintamalli isojen investointihankkeiden kotiuttamiseksi ja houkuttelemiseksi Suomeen. Suuria investointeja varten luodaan yhden luukun periaatteen mukaiset sujuvat viranomais- ja luvitusprosessit sekä nopeutetut ja etukäteen määritellyt käsitellytajat. Perustetaan yli ministeriörajojen toimiva "investointinyrkki". Varmistetaan kyky korkean prioriteetin hankkeiden vaatimien infrastruktuuri-investointien nopeaan toteuttamiseen. Nämä edellä ovat esimerkkejä sellaisista kirjauksista, jotka antavat suoraan selkänojaa ja vauhtia mm. GigaVaasa tehdasalueen vaatiman infran kehittämiseksi.

Globaalista kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi jatketaan tiivistä vuoropuhelua julkisen ja yksityisen sektorin TKI-panostusten strategisesta kohdentamisesta alueellisten ekosysteemisopimusten muodossa. Tästä meillä on seudulla viime vuosien ajalta erinomaisia kokemuksia. Ekosysteemisopimukset koskevat sekä yliopisto- että yliopistokeskuskau-punkeja. Myös aloituspaikkojen suuntaamisessa huomioi-daan sosiaali- ja terveydenhuollon ja kasvatusalan tarpeiden lisäksi nimenomaan vienti- ja teollisuusmaakuntien tarpeet. Hallitus toteuttaa myös erittäin mittavan liikenneinvestointiohjelman, jolla edistetään länsirannikon ja koko Suomen kilpailukykyä ja kasvua. Lisärahoitusta on tulossa myös hoi-tojonojen lyhtenämiseen. Panostetaan mm. palveluseteleihin. Lainsääädännöllä turvataan lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikutta-viin psykososiaalisiin hoitoihin. Maanviljelijöiden kannatta-vuuskriisiin pureudutaan tarkastelemalla kilpailulakia, elin-tarvikemarkkinatalakia sekä hankintatalakia. Näillä muutamilla nostoilla 244-sivuisesta hallitusohjelmasta toivotan kaikille lukijoille hyvää alkanutta syksyä.

Hallitusohjelma sisältää paljon strategisesti merkittäviä kirjauxia niin Suomen tulevaisuuden, kuin Vaasan vaalipiirin näkökulmasta. Pohjoismaiden merkittävimmän energiateknologiakeskittymän toiminta-edellytysten edelleen kehittämin on tietenkin koko Suomen etu ja mainittakoon heti kättelyssä, että esimerkiksi selvityksen laatiminen Merenkurkun (Vaasa-Uumaja) kiinteästä yhteydestä mainitaan hallitusohjelmassa jopa

JOAKIM STRAND

DEN LOKALA TRÅDEN I ELSES STICKADE VERK

Varma sockor och tossor i helylle tillverkad från får på egen fårgård – en raritet idag men en basvara förr – det är vad Else Rönnblad från Björköby, har stickat de senaste åren. Produkterna har sina hän-givna användare – tossorna och sockarna är speciellt varma på fötterna och unika i sitt garnval.

Född och uppvuxen i Björköby, har Else genom sitt liv till största del arbetat med tråd. Idag 92 år fyllda har hon lagt sticknålarna på hyllan. Kvar finns den digra mängden verk hos den närmaste familjen och de sista stickalstren som är till salu i Björköby butiken och Bock's Shop, Vasa.

Ett långt liv innehåller en lång historia. I 20 års åldern införskaffade Else sin första stickmaskin. Med den tillverkade hon både stort och smått till familjen: kläder, plädar, dukar, vantar och allt däremellan. Vid sidan om arbetet på pälsfarmen, som Else hade tillsammans med sin nu bortgåne make Arne, stickade, virkade och vävde Else tyger om kvällarna. Tygerna kom att bli en av Elses passioner, närmare bestämt vävning av tyg till folkdräkter av björköbymodell – ett praxcis som i sig är väldigt arbetsdryg. Tygerna sydde sedan andra sömmerskor upp dräkterna av.

Garnen och trådarna Else använde då var både kommersiella garn och trådar, samt lokalt tillverkat garn. På 90-talet när Else pensionerade sig från arbetet på pälsfarmen började hon hjälpa till på sonens fårgård. När familjen började ha egna får började hon även ha tillgång till garn gjort på egna får. Unikt nu idag – rätt så vanligt då. Fast Else idag slutat sticka, så finns ännu ett urval av hennes varor till salu. Eftertraktade just för att de är av äkta gammaldags ren och varm fårull och tillverkat lokalt – sådant som man inte så lätt i dagens läge får tag på.

Eles sista varma alster säljs bland annat i Bock's Shop, Vasa.

HOLOBIONTER

- SAIRAUKSIENTUNNISTAMINEN HENGITYSILMÄSTÄ

Tiesitkö, että terveydentilaan voidaan seurata ja sairauksia tunnistaa verikokeiden sijaan esimerkiksi hengityksestä? Professori Risto Orava (mm. CERN, Helsingin yliopisto) sekä elektroniikkaspesialisti Abraham Villatoro (Ph.D) ovat kehittäneet teknologian, joka voisi mahdollistaa terveydenhuollon kustannussäästöjä sairauksien ennaltaehkäisemisen avulla.

Holobionteriksi nimetty innovaatio perustuu kehon kemiallisten viestien ja niistä syntyvien kaasujen yhdistelmien, nk. V.O.C.-kaasujen, profilointiin.

Risto Oravan mukaan tieteessä tunnetaan jopa 80 erilaista tällaista profilia. Niitä voidaan mitata ja analysoida Holobionter -laitteessa olevien erityisten sensorien avulla hengityksestä. Teknologia on ainutlaatuinen, mutta itse asia, eli terveydentilan "haistaminen" on tuttu jo Hippokrateen ajoilta, sanoo Orava.

- Tuhansia vuosia ovat lääkärit kynneet tunnistamaan mm. tuberkuloosin tai diabeteksen niiden ominaistuoksusta hengityksessä, mutta nyt meillä on helpokäyttöinen ja mukava kannettava laite,

joka on kytketty nettiin, ja joka analysoi näytteet automaattisesti.

Terveydentilan tarkkailu hengitysilmästä sekä sairauksien tunnistaminen ajoissa ja nopeasti, mahdollisesti niiden ennaltaehkäisy, ovat hyviä ja tarpeellisia tavoitteita. Terveydenhoidossa se voisi tuoda merkittäviä kustannussäästöjä.

- Tärkeintä on huomata mikä tahansa haitallinen muutos mahdollisimman nopeasti. Tehokkaalla ennakoivalla terveydenhuollolla on laskettu voitavan säästää maailmanlaajuisesti satoja miljardeja, pelkästään Suomessa 700–800 miljoonaa euroa vuosittain.

Laitteen kehittäjät esittelivät innovaatiotaan Wasa Future Festival -tapahtuman yhteydessä, jossa heillä oli mukanaan toimiva prototyyppi. Mahdollisuksia Holobionter -teknologian käyttökohteiksi on monia, mutta tavoitteena on edullinen, pienikokoinen ja helppokäyttöinen laite, jonka ominaisuuksia

voidaan säätää ja päivittää verkon kautta. Hengitysilmän kaasujen analysointiteknologian käytööä voidaan laajentaa paitsi valtavan sairausmäärään tunnistamiseen myös elintarviketeollisuuden tarpeisiin tai jopa kokonaisten rakennusten tai yhteisöjen terveydentilan analysointiin.

Voit tutustua teknologiaan ja sen taustoihin tarkemmin WIC Science Channelissa Youtubessa. Aihetta koskeva video löytyy otsikolla: Sairauksien tunnistaminen hengitysilmästä – Holobionter sekä Volatile Organic Compounds.

SINGER BERNINA®
EVA brother PFAFF
JUKI Husqvarna VIKING®

**Myynti ja huolto
Försäljning och service**

Tammipiha-Ekgården
045 6566 659
www.halonen.com

HALONEN

LUNCHMENY

V 39

25.9 MÅNDAG/MAANANTAI:

Bryggeriets köttbullar med gräddssås och klyftpotatis L
Laxfärsbiffar med holländisesås och klyftpotatis L,G
Morotsbiffar med klyftpotatis L,G
Bocks lunchburgare med pommes frites L

Panimon lihapullat kerma-
kastikkeella ja lohkoperu-
naa L
Lohimurekepihvit holländ-
isekastikkeella ja lohkope-
runaa L,G
Porkkanapihvit ja lohkope-
runaa L,G
Bocks lounasburger ja rans-
kanperunaa L

26.9 TISDAG/TIISTAI:

Husets pyttipanna med äggrora L,G
Ryggfilé av torsk med Manchegosås och sommar-
potatis L,G
Morotsbiffar med klyftpo-
tatis L,G
Bocks lunchburgare med pommes frites L

Talon pyttipanna ja mun-
kokkelia L,G
Turskan selkäfileitä Man-
chegokastikkeella ja kesäpe-
runaa L,G Porkkanapihvit
ja lohkoperunaa L,G
Bocks lounasburger ja rans-
kanperunaa L

27.9 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Bolognesesås med parme-
san och rostad potatis M, G
Kyckling med gräddig
skogssvampsås och rostad
potatis L, G
Morotsbiffar med rostad
potatis L,G
Bocks lunchburgare med
pommes frites L

Bolognesekaatiketta ja par-
mesaania sekä paahdettua
perunaa M,G
Kananpoikaa kermaisella
metsäsienikastikkeella ja
paahdettua perunaa L,G
Porkkanapihvit ja paahdet-
tuaperunaa L,G
Bocks lounasburger ja rans-
kanperunaa

28.9 TORSDAG/TORSTAI:

Oxstroganoff med potatis-
mos L,G
Kolfilé med gräddig citrus-
sås och potatismos L,G
Morotsbiffar med klyftpo-
tatis L,G
Bocks lunchburgare med
pommes frites L
Plättar och jordgubbssylt L

Härkästroganoff ja peruna-
muusia L,G
Koljaseläkkeitä kermaisella
sitruskastikkeella ja peruna-
muusia L,G Porkkanapihvit
ja lohkoperunaa L,G
Bocks lounasburger ja rans-
kanperunaa L
Ohukaisia ja mansikkahil-
loa L

29.9 FREDAG/PERJANTAI:

Ugnsstekt grisfilé med
kryddsmörssås och krossad
potatis L, G
Bräserad havsabborre med
hummersås och krossad
potatis L, G
Morotsbiffar med klyftpo-
tatis L,G
Bocks lunchburgare med
pommes frites L

Porsaan paahtofilettä maus-
tevoikastikkeella ja krossat-
tua perunaa L,G
Haudutettua puna-ahventa
ja hummerikastiketta sekä
krossattua perunaa L,G
Porkkanapihvit ja lohkope-
runaa L,G
Bocks lounasburger ja rans-
kanperunaa L

2.10 MÅNDAG/MAANANTAI:

Chili con Carne av oxe,
Smetana och ris L,G
Gräddig frestelse av kallrökt
lax L,G
Oumph i b.b.q-sås och ris
M,G
Bocks lunchburgare med
klyftpotatis L

Chili con Carne härästä,
Smetanaa ja riisiä L,G
Kermainen kylmäsavulohi-
kiusaus L,G
Oumphia b.b.q-kastikkeessa
ja riisiä M,G
Bocks lounasburger ja loh-
koperunaa L

3.10 TISDAG/TIISTAI:

Kycklingschnitzel med
gräddig skogssvampsås och
krossad potatis L, G
Gösbullar med vitvinssås
och krossad potatis L,G
Oumph i b.b.q-sås och ris
M,G
Bocks lunchburgare med
klyftpotatis L

Kananpojan paistileikkeitä
ja kermaista metsäsieni-
kastiketta sekä krossattua
perunaa L,G
Kuhapyöryköitä ja valko-
viini-voikastiketta sekä
krossattua perunaa L,G
Oumphia b.b.q-kastikkeessa
ja riisiä M,G
Bocks lounasburger ja loh-
koperunaa L

4.10 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Länge bräserad rostbiff med
mörk vitlökssås och skivad
potatis L,G
Ryggfilé av torsk med
hållandaisesås och skivad
potatis L, G
Oumph i b.b.q-sås och ris
M,G
Bocks lunchburgare med
klyftpotatis L

Pitkäänhaudutettua härän-
paistia ja tummaa valkosipu-
likastiketta sekä viipalepe-
runaa L,G
Turskaseläkettä ja holländ-
isekastiketta sekä viipalepe-
runaa L,G
Oumphia b.b.q-kastikkeessa
ja riisiä M,G
Bocks lounasburger ja loh-
koperunaa L

5.10 TORSDAG/TORSTAI:

Ostgratinerad ugnskorv,
salt gurka och potatismos
L, G
Laxfärd med tomat-timjan-
sås och potatismos L, G
Oumph i b.b.q-sås och ris
M,G
Bocks lunchburgare med
klyftpotatis L
Plättar och jordgubbssylt

Juustokuorruutettua uuni-
makkaraa, suolakurkkua ja
perunamuusia L,G
Lohimureketta ja tomaatti-
timjamikastiketta sekä
perunamuusia L,G
Oumphia b.b.q-kastikkeessa
ja riisiä M,G
Bocks lounasburger ja loh-
koperunaa L
Ohukaisia ja mansikkahil-
loa

6.10 FREDAG/PERJANTAI:

Panerad grisschnitzel med
pepparsås och purjo-pota-
tisgratäng L
Gäddfärsbiff med tartarsås
och purjo-potatisgratäng
L, G
Oumph i b.b.q-sås och ris
M,G
Bocks lunchburgare med
klyftpotatis L

Paneroitu porsaanleike pip-
purikastikkeella ja purjo-
perunapaitosta L
Haukimurekepihvit tartar
kastikkeella ja purjo-peru-
napiastosta L,G
Oumphia b.b.q-kastikkees-
sa ja riisiä M,G
Bocks lounasburger ja loh-
koperunaa L

V 40

Welcome to our legendary Oktoberfest

LUVSGLÄDJE 20-23.9 FLÄMÄNILOA

Here a few wonderful Impressions from last years! Cheers!

WASA FUTURE FESTIVAL

Real economy

Elina Pylkkänen befarar att fyra av tio unga har så stora fysiska problem att de inte kommer orka med 6 timmars arbetsdagar

⌚ Publicerad 10.05.2023 06:00.

FORTUNE

SEARCH SIGN IN

SUCCESS · FUTURE OF WORK

American worker productivity is declining at the fastest rate in 75 years—and it could see CEOs go to war against WFH

BY JANE THIER

May 5, 2023 at 9:11 PM GMT+3

HOME > TECH

Google DeepMind boss predicts AI as powerful as the human brain could arrive within the next few years, report says

Hasan Chowdhury May 3, 2023, 1:19 PM EEST

Human vs AI

Laizyness	-25%	100%
24/7	-80%	100%
Envy/ego	-20%	100%
Dumb	-25%	100%
Sick/bad	-25%	100%
Total: Human	6,75%	of AI

Europe has fallen behind America and the gap is growing

From technology to energy to capital markets and universities, the EU cannot compete with the US

GIDEON RACHMAN

FT 15.06.23

EUROPE MARKETS

German energy prices are so high they're driving companies to relocate, industry body says

PUBLISHED WED, JUN 21 2023 1:42 AM EDT

Aamukatsaus: teollisuuden näkökulma

Marketing communication

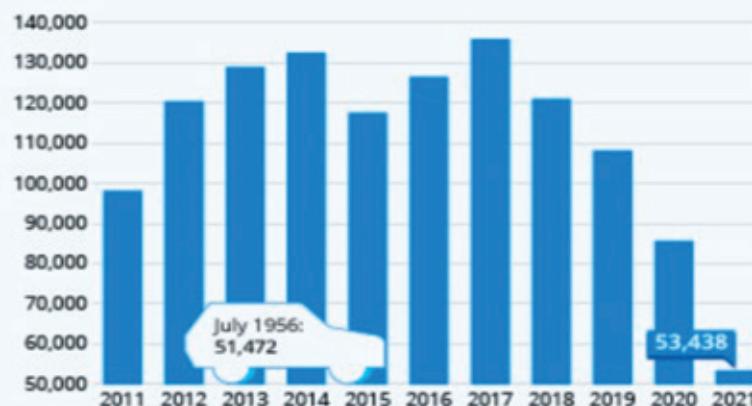
Aamukatsaus

Article by Olli Malinen and Juha Vainikainen

Yhdysvaltojen teollisuuden ISM-ostotuottajahinnat myös laskussa | Ausohjauskorkonsa odotetusti ennallaan Yhdysvalloissa

UK Car Production Posts Worst July Since 1956

Cars manufactured in the UK in July of corresponding year

Rakentaminen työllistää

Myönnytyt rakennusluva vuosisumma

70 milj.

60 milj.

50 milj.

40 milj.

30 milj.

20 milj.

2001 2005 2009

KOONNUT: MERJA SAARINE
LÄHDE: TILASTOKESKUS

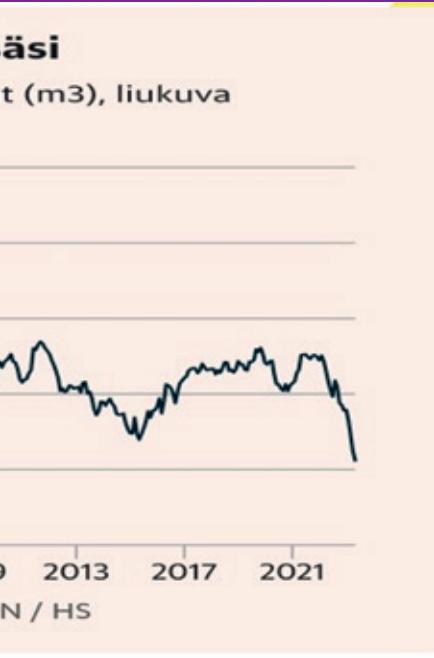

08:25

Yhdysvaltojen väkymät synkät

topäällikköindeksi jatkoi laskuaan,
tralian keskuspankki piti
an | Markkinat tänään kiinni

Subscribe

Robert Bosch GmbH

Bosch boss urges Europe to be more competitive and worry less about China

Stefan Hartung's call comes after Germany warned its companies to reduce their dependence on Beijing

By Patricia Nilsson in Stuttgart 5 HOURS AGO

German economy

'Catastrophic' outlook for German construction adds to Olaf Scholz's woes

Developers are scrapping plans to build homes amid rising inflation, high interest rates and labour shortages

Subscribe

TSMC to Charge up to 30% More for Chips Made in the U.S.

By Anton Shilov published 1 day ago

TSMC is ready to produce chips in the U.S., but are its American customers willing to pay extra?

Comments (19)

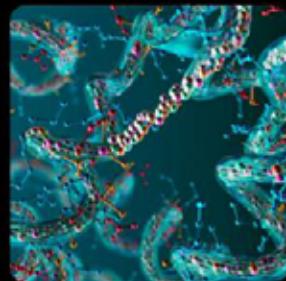
N / HS

This Week In Science

Scientists discovered an amazing practical use for leftover coffee grounds, and it could solve multiple problems at the same time.

Researchers uncovered a striking connection between ‘pure math’ and nature: Number theory is written into evolutionary genetics.

Physicists observed an interaction in quantum chemistry for the first time by using a quantum computer to slow it down 100 billion times.

India's lunar lander detected movement on the Moon. Rumblings were recorded by the Instrument for Lunar Seismic Activity (ILSA).

The discovery of a mysterious skull may challenge the long-held belief that the ancestors of apes and humans came from Africa.

A new drug delivered directly to the liver reversed obesity and lowered cholesterol in mice while they continued a high-fat diet.

H2EXCELLENCE

-PROJECT LAUNCHED IN VAASA

Breezy Dev Conf -kehittäjäkonferenssi Wasa Innovation Centerissä kokosi sykskuun ensimmäisellä viikolla yhteen noin 200 IT-alan ohjelmistokehittäjää sekä -arkkitehtia. Konferenssi järjestettiin ensimmäisen kerran viime vuonna, ja se oli heti menestys, kiirotevät järjestäjät Mirka sekä Atea.

IT-alalla kehitys on hyvin nopeaa ja Breezy antoi alueen IT-asiantuntijoille mahdollisuuden tutustua uusimpiin tuuliin ihan kotikulmilla. Tapahtumapäivän aikana kuultiin puheenvuoroja muun muassa kyberturvallisuudesta, NoSQL-tietokannoista, serverless-ratkaisuista sekä kehittäjille suunnatuista AI-työkaluista. Puhujia konferenssissa oli muun muassa Googleltä, Amazonilta sekä Microsoftilta.

Mirka ja Atea ovat tehneet yhteistyötä jo useita vuosia ja nähneet tarpeen tapahtumalle, joka kokoaisi yhteen IT-alan ihmisiä Vaasan seudulla.

IT-KEHITTÄJIEN HUIPPUPÄIVÄ POHJANMAALLA

The project titled "Fuel Cells and Green Hydrogen Centers of Vocational Excellence" aims to address the skills shortage in the clean hydrogen sector. It plans to launch the H2Excellence Platform to offer lifelong education and develop international courses. It also aims to form local training hubs in key countries to help meet the European Green Deal's energy goals.

The Erasmus+ -project, led by Vaasan Ammattikorkeakoulu VAMK, connects over 20 institutes and organizations from several countries. The goal is to support the European Green Deal by addressing the skills gap in the fuel cells and clean hydrogen area.

Another objective is to establish leading European knowledge centers for training, research, and awareness in green hydrogen technology. The project will also promote green hydrogen in local economies, ensuring quality job opportunities in the sector.

The project's international kick-off meeting was organized in Vaasa 11th -12th of September. The group also spent a day working in Wasa Innovation Center.

ÖL PANNKAKOR

Pannkakor är en populär maträtt i Finland, och de har en rik historia som liknar utvecklingen av pannkakor i andra nordiska länder. Här är några historiska fakta om pannkakor i Finland:

1. Traditionell finsk pannkaka: Den traditionella finska pannkakan kallas "lette". Det är en tunn pannkaka som liknar crepes och är gjord av en enkel smet med ingredienser som mjölk, mjölk och ägg. Letten kan ätas med olika fyllningar eller toppningar, som sylt, socker eller grädde.
2. Folklig maträtt: Pannkakor har historiskt sett varit en enkel och näringssrik maträtt som var lätt att tillaga över öppen eld eller på en spis. Denna enkelhet gjorde dem

populära bland folk i alla samhällsklasser.

3. Säsongsbetonad mat: Pannkakor serverades ofta vid speciella tillfällen och högtider, som vid vårfester och under fastlagen, som är en finsk tradition som liknar Mardi Gras. Vid dessa tillfällen användes pannkakor ibland som en symbol för att fira vårens ankomst och övervinna vintermörkret.
4. Modern anpassning: Idag har pannkakor i Finland modernisrats och varierats med olika smaker och fyllningar. Du kan hitta allt från traditionella lettar till tjockare amerikanska pannkakor och pannkakstårtor med olika toppningar, inklusive bär, grädde och sirap.
5. Internationell påverkan: Precis som

i många andra länder har Finland influerats av internationella matkulturer, så du kan också hitta pannkakor med olika internationella smaker och tillbehör i finska restauranger och hem.

6. Sammanfattningsvis är pannkakor en älskad och mångsidig maträtt i Finland med en lång historia som sträcker sig tillbaka i tiden. De har utvecklats och anpassats till moderna smaker och tillbehör samtidigt som de fortfarande upprätthåller sin traditionella charm.

FRÅN BOCK'S SHOP FÅS KÖPA MÄKISEN MAATILA ÄGG, JUUSTOPORTTI KIRNUVOI, SUTELAN MYLLY VETEMJÖL, BOCK'S WEISSBIER ÖL.

PHOTO: DZINA MAISEICHYK

INGREDIENSER (2 PERS)

2,5 dl mjöl
0,5 dl socker
 $\frac{3}{4}$ tsk bakpulver
 $\frac{1}{2}$ tsk salt
1 egg
2,5 dl öl
2 msk smält smör

TILLAGNING

1. Rör ihop mjöl, socker, bakpulver och salt i en stor skål. Häll i ägg, öl och smält smör; rör om med en visp tills smeten är jämt.

2. Värmt en stekpanna på medium värme. Smörj med vegetabilisk olja eller matlagningsspray. Häll i ca 1 dl smet på den heta ytan för varje pannkaka. När ytan bubblar, vänd och stek tills de är bruna på andra sidan.

ALKULA- HERRGÅRD, GRIPSTIGEN 1, GAMLA VASA

Alkula herrgård härstammar från sent 1700-tal, och byggdes för att fylla behovet ute på tobaksplantagen. Man odlade nämligen tobak här ute på ängarna redan vid 1700-talets början. Låter kanske något främmande att man på våra breddgrader odlade tobak, men så var det bara.

Mellan åren 1818 – 1822 fanns i huset den ortodoxa kyrkan, och 1847 köpte August Alexander Levon gården, och gav gården namnet Alkula. Levon var en företagsam industriman som bl.a startade Vasa Ångkvarn och Vasa bomull.

Hela staden Vasa brann ned en sommardag 1852, men Alkulu gård som låg utanför stadsburen, klarade sig.

Idag är det Vasa stad som äger gården, och Vasas 4H-förening arrenderar åkern runt huset och ser till att Alkulu gård hålls i skick.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTIAN NYLUND

STRONG, SHARP, SPICE - GINGER

Waking up to an autumn morning, as the skies are grey and the leaves turning yellow, red, and brown, while grating ginger for our morning cuppa, it struck me that it was now time for this zesty warm spice's addition to my ongoing series.

Our morning cuppa is the Indian chai made by boiling black tea leaves in water and milk (we prefer equal quantity of milk and water), finished off by adding freshly grated ginger, and I, personally do enjoy it sweet.

"Ginger can add a delightful kick to any dish." quoting Louis Perry Anderson, American stand-up comedian, actor, author, and game show host. That is so true. Be a savoury dish, or a sweet one, ginger adds a zing to it. Be it for baking, creating a flavour contrast or sautéing, in gravies, or even drinks, just adding a little ginger zest to the orange drink making it deliciously flavoured and refreshing. And of course, not forgetting the ginger ale and beers! And then, with the gingerbread cookies, the distinct ginger flavour cannot be missed.

Not to forget, ginger has several medicinal

properties; anti-inflammatory, good for flatulence, and helpful in motion sickness. Usually, we have at home a bottle of grated ginger, grated fresh turmeric if available else turmeric powder to which we add lime juice, salt & asafoetida. In case of nausea, overeating, or simply when feeling sick, this is a "go to" medicine for us. Just a spoonful as it is or adding it to a cup of water makes one feel better. This, in turn, reminded of the marinated ginger that is served in the Japanese restaurants and how it cleanses the palate and makes one feel good. Marinating meat or chicken with ginger is also common stuff.

Aloo Gobhi, a favourite of my kid, a potato and cauliflower veggie, and in this I usually add grated ginger in the tempering and then thin ginger batons as I finish the dish. The slightly raw ginger sticks add to the flavour along with coriander. To make aloo Gobhi, in the tempering I add cumin seeds, asafoetida, grated ginger (maybe around half an inch) and once done, I add in the sliced green chili cauliflower pieces. I then mix everything, cover and let it cook for a minute or two. Afterwards, I add in 2 tablespoons of beaten yoghurt, mix it well, add in turmeric, cover the pot, and cook till the cauliflower is cooked. Then I add in boiled chopped potatoes, salt, mix everything, and cover it up. Once almost done, I finish

it up with finely chopped tomato (as per taste) and the thinly sliced ginger batons. Garnishing with coriander, this veggie taste well with chapati (bread) or rice.

One can also add ginger to a chutney of finely chopped and marinated strawberry in lime juice and sugar. Once cooked, the ginger gives a warming and fiery kick to the chutney. This can pair well on the sides or even as a spread on the bread.

Then, candied ginger is quite well known and enjoyed by many of us. We go a step further and make 'ale pak' or 'ale vadi,' that is ginger fudge. Made with grated ginger and cooked in milk and sugar, this alepak is usually made in winter. It is a sure shot medicine to fight cold, cough, aids in digestion, and can be useful for nausea, and morning sicknesses too.

Quoting Indian chef Sanjeev Kapoor, "ginger is not only a root," so true it is! Time for a candied ginger as the seasons now change.

Strawberry chutney

Aloo Gobhi

Ale Pak

Ginger Turmeric mixture

Ginger infused Indian chai

SEEMA GANOO
ENGINEER BY EDUCATION,
PASSIONATE PHOTOGRAPHER &
FOOD ENTHUSIAST FROM INDIA,
LIVING IN VAASA, AND IS HAPPY
TO CONTRIBUTE TO THIS COLUMN
WHICH COMBINES HER LOVE FOR
FOOD & PHOTOGRAPHY.

VILLAGE SHOP

VUORUSLUOMA HIGHLAND

VALIKOIMA HIGHLAND NAUDAN LIHAA GRILLILLE!
URVAL HIGHLAND NÖTKÖTT TILL GRILLEN!

MUUN MUUASSA / BLAND ANNAT:
TRI TIP, PICANHA, SKIRT STEAK, ENTRECOTE

BOCK'S CORNER BREWERY

OLUEEN YSTÄVÄLLE! FÖR VÄNNER AV ÖL!
VAHVAT UNIIKIT OLUEET! STARKA UNIKA ÖL!

COLLECTORS PACK: BARREL AGED BEERS
SIS. INNEH.
BARREL AGED DOPPELBOCK 750 ML
BARREL AGED JUNIPER WEIZENBOCK 750 ML
10-11 TIL-%
41,80 €

COLLECTORS PACK: ICED BEERS
SIS. INNEH.
EISBOCK 500 ML
EISWEISSE 500 ML
JUNIPER EISWEIZENBOCK 500 ML
9-12 TIL %
47,70 €

JUOMIEN SUOMI

PIENPANIMOT, VIINITILAT JA TISLAAMOT
KIRJAILIJA: JUHA-PEKKA JYLHÄ
176 SIVUA, JULKAISUVUOSI 2016
SUOMEN KIELELLÄ. PÄ FINSKA.

MATKAOPAS ESITTELEE KAIKKI SUOMEN PIENPANIMOT, VIINITILAT JA TISLAAMOT, YHTEENSÄ NOIN 80 KOHDETTA ERI PUOLILLA MAATA.
KUSTAKIN VALMISTAJASTA KERROTAAN TUOTTEET JA NIIDEN SAATAVUUS, ERITYISPIIRTEET JA TAUSTA, OSOITE JA YHTEYSTIEDOT SEKÄ NÄYTETÄÄN SIJAINTI KARTALLA.

20 €

CULT SUGAR

GRANOLA

HERKULLINEN JUGURTISSA TAI
NAPOSTELTAVAKSI!
GOD MED JUGURT ELLER SOM
SÅDAN!

180 G / 7,50 €

KAIKKI KOTIKOKKAILUUN BOCK'S KYLÄKAUPASTA!/ ALLT ÅT
HEMMAKOCKEN FRÅN BOCK'S BYABUTIK!
KAIKKI LÄHITUOTETTU!/ ALLT NÄRPRODUCERAT!
#SUPPORTYOURLOCAL

AVOINNA TI-LA 12-18/ ÖPPET TI-LÖ 12-18

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI, 050-5053507

digitalbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digitalbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähetämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi

Vi publicerar varenda vecka våra läsares bilder i digitalbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Boris Berts. "Värilax morgon 11.09.2023."

Matti Hietala, Vaasa.
"Hevosia laitumella ja ruskapuu 10.9.2023."

Gertrud Engman, Helsingby. "Fjäriln vingad syns."

Esa Rönkä, Vaasa. "Sataa kuin saavista-pitkiä pisaroita."

Heikki Hongisto, Vaasa. "Historian havinaa."

Kristina Granholm, Övermalax.
"Naturligt konstverk."

Kari Kaihovirta. "Vähän vanhaa
maalaismaisemaa (Brage) 4.9.023."

Marianne Gråbbil-Hakkola.

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007, mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobiilisti. Kampanjlösningar – även mobila.

Ilmoitushinta tekstitä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media
COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print
COMMUNICATION CENTER

observateur

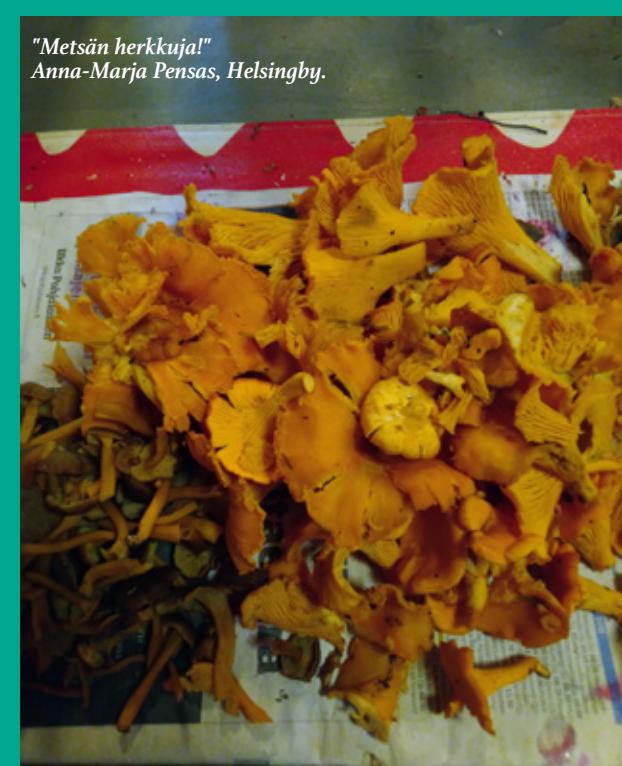
"Syksyn satoa, muodokkaita koristekaalia, 10.9.2023."
Matti Hietala, Vaasa.

"Svamptider. Biden är tagen 11.09 i Sandviksparken i Vasa."
Christian Nylund, Vasa

"Aurinko pyrkii esiin sadepilvistä."
Esa Rönkä, Vaasa.

"Metsän herkkuja!"
Anna-Marja Pensas, Helsingby.

"Silakka-ja siikamarkkinat. Kuvattu 8.9.2023."
Klaus Koivula

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtuma, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esineitä, tosiasiaa, – joitain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Blogaa" ja kehitä Pohjanmaata!

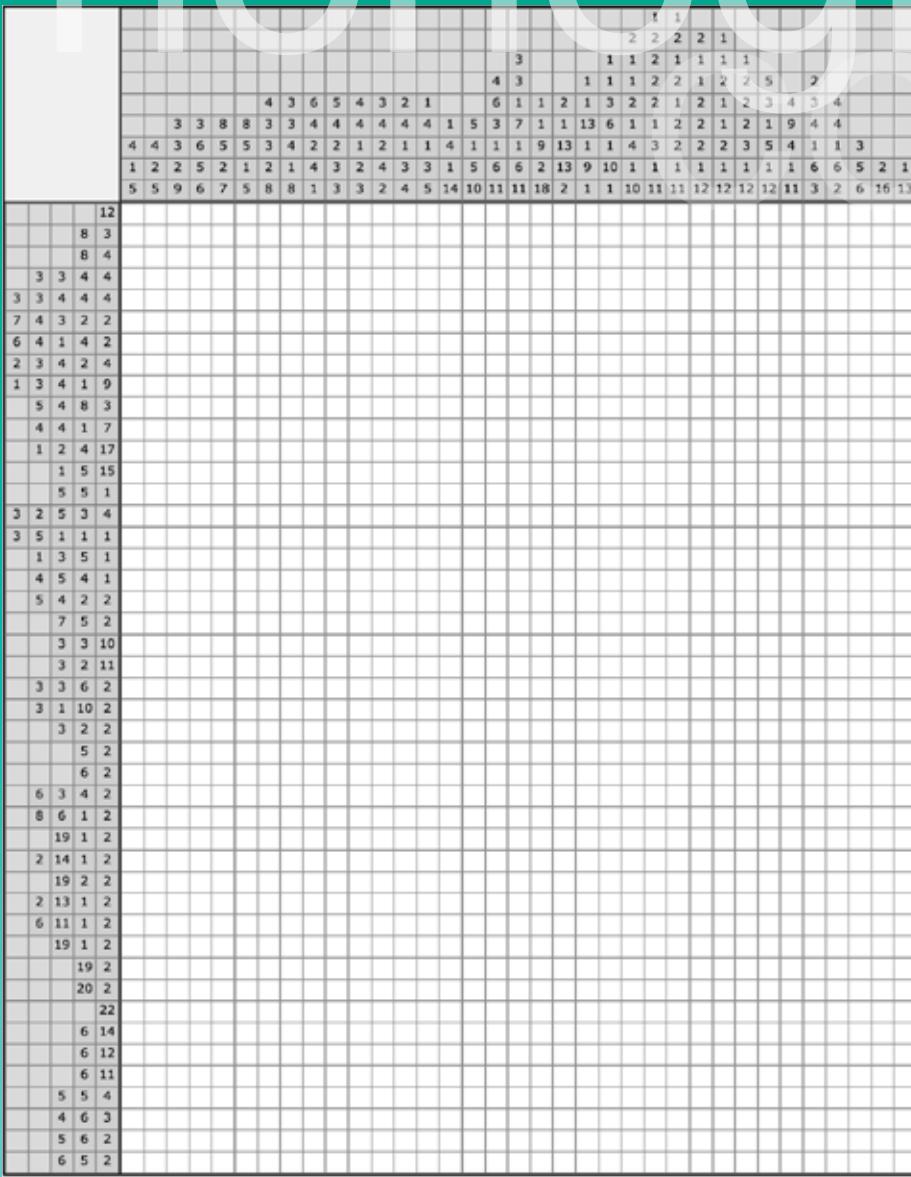
Lähettä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaaa kohden, kerääntyy 1 pisti joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bocks'in kyläkauppana.

Sudoku

nonogram

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO

ZITZ

BAZI & MAZI

SUDOKU

#1	6				4			5
			4					3
8	2			9	5		1	6
			5				8	1
		9					7	
3	1				6			
	3	9		6	5		2	7
8						3		
5		4					9	

#2

9			2		1	3	4
		4	6				5
1	7					2	
	5		6	9			
1			7				2
		3	5		7		
3					2	9	
4				7	5		
5	7	2	8				1

#3

1		7		9		
5			4		3	
			7		1	8
		5		1	2	9
5		4	3		7	
9	4	6		7		
6	9		1			2
		1	5			2
		9		8	4	7

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

V 36

RATKAISU / LÖSNING

6	7	1	3	8	4	2	9	5
9	5	4	6	2	1	7	3	8
8	2	3	9	5	7	1	6	4
7	4	6	5	3	2	9	8	1
2	9	5	1	4	8	6	7	3
3	1	8	7	9	6	5	4	2
1	3	9	8	6	5	4	2	7
4	8	7	2	1	9	3	5	6
5	6	2	4	7	3	8	1	9

#2

9	5	6	7	2	8	1	3	4
3	1	7	4	9	5	8	2	6
7	2	5	1	6	9	3	4	8
1	9	3	8	7	4	6	5	2
6	4	8	3	5	2	7	1	9
8	3	1	5	4	6	2	9	7
4	6	9	2	1	7	5	8	3
5	7	2	9	8	3	4	6	1

#3

1	3	7	8	6	9	4	2	5
5	8	6	1	4	2	3	9	7
4	9	2	3	7	5	1	8	6
6	7	3	5	8	1	2	4	9
2	5	8	4	9	3	6	7	1
9	1	4	6	2	7	5	3	8
8	6	9	2	1	7	5	3	4
3	4	1	7	5	8	9	6	2
7	2	5	9	3	6	8	1	4

BOCK'S OKTOBERFEST

Reservation for
the party hall is now online!
Get your table! Cheers!
<https://bockscornerbrewery.com/fi/event>

reserve at:
358 50 37777000
anne.suomalainen@
bockscornerbrewery.com

**NET ZERO
PRODUCTION**

FIN:

Vaihtoehto 1: Varaa pöytäsi
juhlasalissa (vähintään 4 hlöä)
5 € / hlö

Vaihtoehto 2: 29 € / hlö
(vähintään 4 hlöä), sisältää
pöydän juhlasalissa, 1 L Oktoberfest
oluen ja yhden Oktoberfestatun

Vaihtoehto 3: 39 € / hlö
(vähintään 4 hlöä), sisältää
pöydän juhlasalissa, 1 L Oktoberfest
oluen, yhden Oktoberfest hatun ja
yhden Nyyhtöpossuburgerin tai
Currywurstin (vege vaihtoehto on
myös mahdollista)

Saavu paikalle klo 20:00 mennessä - tämän jälkeen pöytäsi
annetaan drop in vieraille!

20-23.9

SWE:

Alternativ 1: Boka bord i
festhallen (minst 4 pers)
5 €/pers

Alternativ 2: 29 € / pers
(minst 4 pers), inkluderar
bord i festhallen, 1 l Oktoberfest
öl och en Oktoberfest hatt

Alternativ 3: 39 € / pers
(minst 4 pers), inkluderar
bord i festhallen, 1 l Oktoberfest
öl, en Oktoberfest hatt och
en Pulled Pork Burgare eller
Currywurst (vegetariskt alternativ finns även)

Anländ innan kl 20! Efter det
ges ert bord åt drop-in gäster!

ENG:

Option 1: Reserve your table
in the party hall (min. 4 pers)
5€ per pers

Option 2: 29€ / pers (min. 4
pers), includes a table in the
party hall, 1 l Oktoberfest
beer and 1 Oktoberfest hat

Option 3: 39 € / pers (min 4
pers), includes a table in the
party hall, 1 l Oktoberfest
beer, 1 Oktoberfest hat and 1
Pulled Pork Burger or Curry-
wurst (vege option possible)
Pick up the table until 20:00,
after that the table will be
given away to drop in public!